

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ»**

філософії

(повна назва кафедри)

ПР. ВЕРДЖУЮ»

Проректор науково-педагогічної

та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

« 1 »

2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	263 «Цивільна безпека» (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	«Охорона праці» (назва освітньої програми)
освітній ступінь	бакалавр (назва освітнього ступеня)
форма навчання	денна (денна, заочна, вечірня)
розробник	Плаксина Оксана Іванівна (прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка – дисципліна, що містить відомості про різні сторони діяльності викладача й осіб, які вчаться в сучасному учбовому закладі. Її зміст охоплює основи педагогіки, теорію і практику цілісного педагогічного процесу, принципи його організації, проблеми дидактики, теорію виховання. Розглядаються завдання, форми й методи діяльності педагога з врахуванням досягнень сучасної науки й педагогічного досвіду, надається характеристика педагогічних технологій, в тому числі педагогічного спілкування. Педагогічні знання, навички і вміння є важливим засобом досягнення професійних успіхів в будь-яких галузях, особливо у тих, які торкаються взаємин «людина – людина», а також забезпечення гармонійного розвитку своєї особистості й душевного здоров'я.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			III	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30	1	30	
лекції	30		30	
лабораторні роботи				
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч:	60	2	60	
підготовка до аудиторних занять	10		10	
підготовка до контрольних заходів	14		14	
виконання та захист реферату	8		8	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	28		28	
підготовка до екзамену	-		-	
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Педагогіка» - сформувати систему наукових уявлень про сутність і зміст педагогічної діяльності, цілісний педагогічний процес, принципи його організації; покращити кваліфікаційний рівень підготовки бакалаврів шляхом досягнення більш досконалого знання про спеціалізацію і планування занять в системі освіти, їх цілі, загальну структуру, методи навчання і виховання осіб, що навчаються, з врахуванням досягнень сучасної науки й педагогічного досвіду.

Завданнями дисципліни «Педагогіка» є:

- ознайомлення і засвоєння студентами основних понять, категорій, термінів педагогіки на рівні їх відтворення, тлумачення, застосування;
- вивчення й аналіз соціально-історичних характеристик системи освіти, змісту, засобів, форм, методів навчання й виховання, та самостійної роботи учнів.
- ознайомлення з напрямками розвитку й формування навчальних колективів та системою управління різними ланками навчального закладу,
- оволодіння застосуванням основних методів навчання і форми організації аудиторних занять із студентами, а також здійснювання керівництва їх самостійною роботою і виховання особистості.

Пререквізити дисципліни: «Історія та культура України».

Постреквізити дисципліни: «Політологія», «Педагогіка вищої школи» .

Компетентності:

- ЗК 07. здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію щодо ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;
- ЗК 08. здатність до адаптації та дії в новій ситуації, приймати обґрунтовані рішення;
- ЗК 09. здатність працювати як в команді, так і автономно.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- ПРН 05. використання інформаційних технологій, сучасних операційних систем, комп'ютерної техніки, систем управління базами даних та стандартних пакетів прикладних програм;

вміти:

- ПРН 04. готувати професійні тексти та документи, дискутувати та вести міжособистісний соціальний діалог.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, діалог) і наочні (ілюстрація, демонстрація), метод проблемного викладу.

Форми навчання: групові, колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Педагогіка – наука про виховання, навчання і розвиток особистості та управління освітою					
1. Предмет, категорії і завдання педагогіки.	6	2	-	-	4
2. Педагогічний процес.	5	2	-	-	3

3. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу.	5	2	-	-	3
4. Дидактика як галузь педагогіки і теорія навчання.	6	2	-	-	4
5. Навчальний процес і концепції навчання.	6	2	-	-	4
6-7. Методи і форми організації навчання.	8	4	-	-	4
8-9. Методика викладання і форми організації навчання у вищій школі.	10	4	-	-	6
10. Виховання як педагогічна категорія.	5	2	-	-	3
11. Процес виховання, його ідеал і мета.	8	2	-	-	6
12. Розвиток і формування особистості.	8	2	-	-	6
13. Закони, закономірності та принципи виховання.	5	2	-	-	3
14. Зміст і методи виховання.	5	2	-	-	3
15. Соціальне середовище і його виховні функції.	5	2	-	-	3
виконання та захист реферату	8				8
Разом за змістовим модулем 1	90	30	-	-	60
Усього годин	90	30	-	-	60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	<u>Предмет, категорії і завдання педагогіки.</u> Визначення педагогіки та її предмета. Завдання педагогіки як науки, її основні категорії і функції. Зв'язок педагогіки з іншими науками про людину і суспільство. Домінуючий вплив на неї філософії, антропології та психології.	2
2	<u>Педагогічний процес.</u> Сутність педагогічного процесу. Його цілісність і основні компоненти, закономірності та функції. Етапи педагогічного процесу та напрямки його вдосконалення.	2
3	<u>Педагог як суб'єкт педагогічного процесу.</u> Зміст педагогічної діяльності та функції педагога. Педагогічна майстерність і її елементи. Рівні оволодіння педагогічною майстерністю і педагогічна культура. Педагогічна техніка, педагогічний такт, педагогічна творчість. Стилi роботи педагога.	2
4	<u>Дидактика як галузь педагогіки і теорія навчання.</u> Історія розвитку дидактики. Об'єкт і предмет сучасної дидактики. Основні принципи і завдання дидактики. Дидактичні системи і моделі навчання.	2
5	<u>Навчальний процес і концепції навчання.</u> Поняття і загальна характеристика навчального процесу. Основні компоненти навчального процесу та його функції. Закони та закономірності навчального процесу.	2
6 7	<u>Методи і форми організації навчання.</u> Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Традиційні методи навчання. Методи активізації навчально-пізнавальної	4

	діяльності. Класифікація форм організації навчання. Урок: типи і структура. Самостійна робота учнів.	
8	<u>Методика викладання і форми організації навчання у вищій школі (ЗВО).</u> Сучасні вимоги до методів навчання у вищій школі при умовах НТР і соціальних змінах. Визначення методів навчання у ЗВО, структура об'єкта методів навчання. Класифікація методів навчання.	2
9	<u>Методика викладання і форми організації навчання у вищій школі (ЗВО).</u> Методи і прийоми навчання у ЗВО. Форми організації навчання у вищій школі, їх система. Засоби навчання в сучасному ЗВО.	2
10	<u>Виховання як педагогічна категорія.</u> Зміст педагогічного поняття «виховання» як суспільно-історичного явища. Об'єкти виховного впливу, самовиховання і перевиховання. Теорія виховання як наукова і навчальна дисципліна.	2
11	<u>Процес виховання, його ідеал і мета.</u> Суть процесу виховання, його специфічні властивості й основні ознаки. Суб'єкт виховання і його функції. Класифікація методів виховання. Модель процесу виховання та характеристика її складових. Цілі та ідеал виховання в сучасному суспільстві, фактори його формування. Виховні завдання та пріоритетні виховні напрямки.	2
12	<u>Розвиток і формування особистості.</u> Особистість як предмет дослідження соціально-гуманітарних наук. Основні фактори формування та розвитку особистості. Закономірності і рушійні сили розвитку особистості.	2
13	<u>Закони, закономірності та принципи виховання.</u> Закони виховання і їх характеристика. Закономірності виховання в українському суспільстві. Принципи виховання, їх класифікація та основні вимоги.	2
14	<u>Зміст і методи виховання.</u> Зміст виховання і його основні напрямки. Поняття про методи виховання та їх класифікація. Методи безпосереднього виховного впливу.	2
15	<u>Соціальне середовище і його виховні функції.</u> Педагогічна характеристика соціального середовища, вплив на особистість макросередовища і мікросередовища. Виховні функції соціального та навчального середовища.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом практичних занять не передбачено.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом лабораторних занять не передбачено.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	10
2	Підготовка до контрольних заходів	14
3	Виконання та захист реферату	8
Опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях		

3	1. <u>Предмет, категорії і завдання педагогіки.</u> Предметні зв'язки педагогіки з іншими науками. Історія педагогічної думки і української педагогіки. Основні тенденції педагогічної думки в стародавньому світі в середні століття і епоху Відродження, Новий і новітні часи. Зародження педагогічної думки в часи Київської Русі. Українська педагогіка козацько-гетьманської доби. Педагогічна думка в Україні Нового і новітнього часу. Розвиток сучасної педагогіки.	4
	4. <u>Дидактика як галузь педагогіки і теорія навчання.</u> Фактори навчання, його мотивація. Стимулювання навчання. Основні тенденції розгортання національної системи освіти.	4
	5. <u>Навчальний процес і концепції навчання.</u> Принципи навчання (наочності, систематичності, науковості та ін.). Правила навчання. Сучасні концепції навчання.	4
	6-7. <u>Методи і форми організації навчання.</u> Форми організації навчання: нестандартні уроки і допоміжні форми навчання. Підготовка уроку.	4
	11. <u>Процес виховання, його ідеал і мета.</u> Модель процесу виховання та характеристика її складових. Ідеал українського виховання і фактори його формування.	6
	12. <u>Розвиток і формування особистості.</u> Теорії особистості в сучасних соціально-гуманітарних науках (філософії, соціологія, психологія).	6

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю, які застосовуються при перевірці знань: письмовий, усний, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Педагогіка – наука про виховання, навчання і розвиток особистості та управління освітою

1	Систематичне відвідування лекцій (по 1 балу)	15
2	Конспект лекції та самостійної роботи (конспект першоджерел)	15
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	28
4	Підготовка, виконання та захист реферату	20
5	Виконання контрольної роботи поточного контролю	22
		100

Бали за відвідування лекцій:

15 - відвідування лекцій без пропусків. 1 бал – студент був присутнім на занятті, 0 – відсутнім.

Бали за конспект:

15-13 - конспект охайний та містить весь лекційний матеріал, але є до чотирьох деяких неточностей, описок (наприклад, дійсне ім'я Канта – Іммануїл, а в конспекті вказано «Іоганн»), незначних помилок, в тому числі орфографічних;

12-6 - конспект не повний, в ньому відсутні декілька лекцій або питань для самостійної роботи;

5-1 - конспект неохайний, неповний, відсутня більша кількість лекцій та завдань самостійної роботи.

Розділи програми, які не викладаються на лекціях, опрацьовуються самостійно та захищаються студентом в усній формі:

30-28 - студент добре опрацював весь матеріал з глибоким його усвідомленням, добре орієнтується у питаннях, але є до чотирьох неточностей, описок (наприклад, Фіцула Михайло Миколайович в конспекті записаний як білоруський педагог, а він є українським), незначних помилок;

27-19 - конспект майже повний, але студент не володіє інформацією в повному обсязі;

18-9 - в конспекті відсутні деякі теми, і відповідно студент знає не весь матеріал;

8-1 - відсутня більша частина матеріалу, студент поставився формально.

Підготовка, виконання та захист реферату оцінюється у 20 балів:

20-17 - реферат виконаний із врахуванням всіх вимог; наявні план, вступ, висновки, список літератури, ілюстрації, зміст реферату повністю розкриває тему; студент вільно володіє матеріалом під час захисту реферату, але зустрічаються 1-2 неповні посилання в тексті, неточності й описки (наприклад, роки життя К. Ушинського 1823-1871, а в рефераті вказані 1823-1872);

16-8 - реферат містить помилки в оформленні; студент в основному знає фактичний матеріал, але не враховує всі вимоги до написання реферату; зміст реферату не повністю розкриває тему, і в окремих питаннях допускаються помилки;

7-1 - у оформленні реферату допущені грубі помилки; студент не володіє фактичним матеріалом, не володіє навичками написання реферату.

Виконання контрольної роботи поточного контролю оцінюється у 22 бали. Бали, отримані студентом за контрольну роботу, складаються як сума від числа балів, набраних за відповідь на кожне із питань. Робота містить два питання, кожне з яких оцінюється від 11 до 1 балу:

11-9 - студент дав повну вичерпну відповідь на запропоновані питання, аргументував і розкрив теоретичні положення дисципліни, виявив логічне мислення і знання програмного матеріалу, посилається на приклади сучасних наук, соціальних подій та процесів, але маються дві-три описки й неточності;

8-6 - студент в основному правильно відповідає на запропоновані питання, орієнтується в програмному матеріалі, але допускає дрібні неточності в окремих питаннях, обізнаний в педагогіці;

5-3 - студент дає правильні відповіді на більшу частину запитань, але має значні прогалини в знаннях, погано ознайомлений із теоретичними питаннями та з процесами, що їх репрезентують;

2-1 - студент не зміг дати правильні відповіді на питання, не цікавиться сучасним науковим та суспільним життям.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума показників модуля 1.

Порядок зарахування пропущених занять: усне відпрацювання пропущеної теми на консультації з наданням конспекту лекції.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Барбашова І. Загальні основи педагогіки: навчальний посібник для студентів ВНЗ. - Донецьк: Ландон-XXI, 2011. - 126 с.
2. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Либідь, 2005. - 252 с.
3. Бордовская Н. Педагогика: Учебник для вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. -СПб: Питер, 2000. - 304 с.

4. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. – Київ: Либідь, 1997.
5. Джури́нский А. Н. История педагогики: Учебн. Пособие. - М.: Гуман. издат. центр ВЛАДОС, 2000.
6. Дроб'ярко П. І. Українська національна школа: Витоки і сучасність: Посібник. – К.: Академія, 1997.
7. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
8. Закон України «Про освіту» від 23 травня 1991 р. // Збірник основних нормативних актів про вищу освіту ... - Харків, 2003.
9. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/>
10. Любар О. О., Стельмахович М. Г. Історія української школи і педагогіки: Навч. посібник.- К.: Т-во «Знання, КОО, 2003. – 768 с.
11. Мартиненко С. М., Хоружа Л. Л. Загальна педагогіка: Навч.посібник. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.
12. Мойсеюк Н. Е. Педагогіка: Навч. посібн. – К.: 2007.
13. Основи психології і педагогіки: навчальний посібник / За ред. А. В. Семенової. - К.: Товариство «Знання», 2007. - 341 с.
14. Педагогічна майстерність: Підручник для студентів Вищих пед. навч. закладів/ За ред. І. А. Зязюна. – Київ, 2004.
15. Персоналії в історії національної педагогіки: 22 видатних українських педагогів: Підручник. – К.: Професіонал, 2004.
16. Подласый И. П. Новый курс: Учебник для студ. пед. вузов: В 2 кн. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. — Общие основы. Процесс обучения. — 556 с.
17. Руденко Ю. Українська козацька педагогіка: витоки, духовні цінності, сучасність. – К.: МАУП, 2007.
18. Семенова А. В., Гурін Р. С., Осипова Т. Ю. Основи психології і педагогіки: навчальний посібник. - К.: Товариство «Знання», 2006. - 319 с.
19. Сластенин В.А. и др. Педагогика. Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов; Под ред. В.А. Сластенина. - М.: Издательский центр «Академия», 2002. - 576 с.
20. Смирнов С. Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. - М.: Издательский центр «Академия», 2001. - 304 с.
21. Столяренко Л. Д., Столяренко В. Е. Психология и педагогика для технических вузов. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2001.
22. Фіцула М. М. Педагогіка: Посібник. – К.: Академія, 2002. – 544 с.
23. Цехмістрова Г. С., Фоменко Н. А. Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів .- К.: Видавничий дім «Слово» , 2005.- 280 с.

Допоміжна

1. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть //Вища освіта України. — 2001. — № 1. —С 11—17.
2. Аникеева Н. П. Психологический климат в коллективе. — М.: Просвещение. 1989.
3. Белозерцев Е. П. Педагогика профессионального образования / Е. П. Белозерцев, А. Д. Гонеев, А. Г. Пашков – М.: «Академия», - 2008. – 368 с.
4. Бех І. Особистісно-зорієнтоване виховання — нова філософія // Педагогіка толерантності. — 2001. — № 1.
5. Грішнова О. А. Людський капітал (формування в системі освіти і професійної підготовки). — К.: Знання, КОО, 2001.
6. Джури́нский А. Н. Развитие образования в современном мире. — М.: Владос, 1999.

7. Загвязинский В. И. Теория обучения: Современная интерпретация: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. — М.: Изд. центр «Академия», 2001.
8. Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні. — К.: Школяр, 1997.
9. Лихачев В. Т. Философия воспитания. — М.: Прометей, 1995.
10. Лутпай В. С. Філософія сучасної освіти. — К., 1996.
11. Макаренко А. С. Коллектив и воспитание личности. — М.: Педагогика, 1972.
12. Михальченко Н. Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? — К., 2001.
13. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. — 2002. — 23 квітня.
14. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; за заг. ред. О. М. Пехоти. — К.: А.С.К., 2001.
15. Педагогічна майстерність / За ред. І. А. Зязюна. — К.: Вища шк., 1997.
16. Рогинский В. М. Азбука педагогического творчества. — М.: Высш. шк., 1990.
17. Сірополко С. Історія освіти в Україні. — К.: Наук. думка, 2001.
18. Современная дидактика. — СПб.: Питер, 2001.
19. Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості // Вибрані твори: В 5 т. — Т. 1. — К.: Рад. шк., 1976.
20. Ушинський К. Д. Твори: В 6 т. — К.: Рад. шк., 1952. — Т. 1.
21. Філософія освіти ХХІ століття: проблеми і перспективи: Зб. наук. праць. — Вип. 3. — К.: Знання, 2000.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Библиотека Максима Мошкова. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://lib.ru/>
2. Библиотека Академии наук. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://www.neva.ru>
3. Библиотека «Ихтика». - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://ihtik.lib.ru>
4. Библиотека з філософії та психології. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://alergia.net/1/>
5. Большая электронная библиотека.- [Електронний ресурс].- *Режим доступу:* <http://www.big-library.info/>
6. Виртуальная библиотека Михаила Эпштейна. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* http://www.emory.edu/INTELNET/virt_bibl.html
7. Гуманітарно-естетична бібліотека. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://enlightenment.boom.ru/index.html>
8. Електронна бібліотека НПУ імені М. П. Драгоманова. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* - www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
9. Загальна бібліотека. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://lib.rus.ec/>
10. Закон України «Про освіту». - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof>
11. Інститут наукової інформації з суспільних наук. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://www.inion.ru/index.htm>
12. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001>
13. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://osvita.in.ua/index.php?option>
14. Наукова електронна бібліотека. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу:* <http://elibrary.ru/>

15. Публікації російських періодичних видань з 1990 р. - [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.public.ru/1.asp>

16. «Світ енциклопедій» (енциклопедичні видання, словники). - [Електронний ресурс].
- Режим доступу: <http://www.encyclopedia.ru/>

17. Янко Слава [Yanko Slava]. - Библиотека Fort/Da. - [Електронний ресурс]. - Режим
доступу: <http://yanko.lib.ru/>

Розробник _____ (О. І. Плаксіна)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (А. С. Беліков)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри

_____ філософії _____

Протокол від « 24 » вересня 2019 року № 3